

RUOKA- JA VESIPERÄISEN VATSATAUTIEPIDEMIAN MIKROBIOLOGISET TUTKIMUKSET

Ruoka- tai vesiperäisen epidemiaepäilyn syntyessä otetaan yhteys kunnan tartuntatautivastuulääkäriin tai –terveydenhoitajaan, mikäli on kysymys laajemmasta kuin yhtä taloutta koskevasta tautitapauksista tai jos epäillään tartunnan syntyneen kaupallisessa levityksessä olevien elintarvikkeiden, laitosruokailun tai talousveden välityksellä. Ilmoitus tehdään lisäksi kunnan ympäristöterveydenhuoltoon, esim. terveystarkastajalle.

Ripuliulostenäyte pyritään saamaan mahdollisimman pian vähintään kolmelta, mieluummin viideltä oireilevalta. Oirekuvan, tartunnanlähteeksi epäillyn tuotteen ja muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella päätetään mikrobiologisista tutkimuksista infektio lääkäriä konsultoiden. Näyte säilyy jääkaapissa (+4 °C) noin viikon tai pakastettuna (-20 °C) pidempään. Terveyskeskus tekee lähetteet tutkimuksiin (sairaala-epidemoissa asianomainen osasto). **Laboratoriolle on syytä ilmoittaa että kyseessä on epidemia, jotta näytteet osataan säilyttää jolloin tarvittaessa voidaan etsiä porrastetusti eri patogeeneja.**

Ensisijainen virustutkimus on **F-VirNhO 49401** (Ulosteen ripulivirukset, nukleiinihappo). Näytteestä tutkitaan Adenovirus, Astrovirus, Norovirus, Rotavirus ja Sapovirus.

Bakteeritaudinaiheuttajia epäiltäessä pyydetään **F-BaktVi1** (KL3442) ja **F-BaktVi3** (KL3584), jälkimmäisestä tutkitaan *B.cereus*, *C.perfringens* ja *S.aureus*. Tutkimusten porrastuksesta sovitaan tapauskohtaisesti. Usein on kuitenkin käytännöllisintä kerätä heti sekä virus- että bakteeritutkimuksiin soveltuvat näytteet samalla kertaa. Taudinkuvan viitatessa parasitteihin tutkitaan **F-ParaNhO (KL 49412)**.

Virusnäyte lähetetään sellaisenaan ulostepurkissa.

Bakteeriviljelynäyte otetaan ulostepurkkiin ja lisäksi näytetikulla nokare ulostetta kuljetusgeeliputkeen.

Purkit suljetaan tiiviisti ja lähetetään muovipussiin pakattuna kylmäkuljetuksena (+4 °C).

Parasiittinäytteet otetaan tehdaspuhtaaseen kierrekorkilliseen näytepurkkiin.

Tiedustelut: Fimlab

oyl Janne Aittoniemi p.03 311 76012

KHKS infektio lääkärit

oyl Janne Mikkola p.03 629 2204

oyl Pirjo Alho p. 040 353 4233

Viitteet:

Ruokamyrkytys epidemian selvittäminen – potilasnäytteiden mikrobiologiset tutkimukset, THL 2012 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-731-8>

Fimlab ohjekirja: <https://fimlab.fi/palvelut/ohjekirja>